

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.426/2015/3. szám

A Debreceni Ítéltábla dr. Tordai Nándor ügyvéd ügyintézője mellett a Bárándy és Társai Ügyvédi Iroda (cím) által képviselt I.rendű felperes neve I. rendű, II.rendű felperes neve II. rendű (mindketten: cím), III.rendű felperes neve (cím) III. rendű felpereseknek - az elsőfokú eljárásban dr. Vékony Miklós ügyvéd (cím), a másodfokú eljárásban dr. Sarka Attila ügyvéd ügyintézője mellett a Sarka & Hauser & Karácsony Ügyvédi Iroda (cím) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt indított perében a Nyíregyházi Törvényszék 5.P.21.438/2012/80. sorszámu ítélete ellen a felperesek által 81. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részét részben megváltoztatja: kötelezi az alperest hogy fizessen meg 15 nap alatt a felpereseknek személyenként 300 000 (háromszázezer) forint nem vagyoni kártérítést; mellőzi az alperes kötelezését a felperesek részére perköltség fizetésére; az I. és a II. rendű felperes személyenként 22 950 (huszonkettőezer-kilencszázötven) forint általános forgalmi adót tartalmazó 107 950 (egyszázhetezer-kilencszázötven) forint, a III. rendű felperes 10 800 (tízezernyolcszáz) forint általános forgalmi adót tartalmazó 50 800 (ötvenezer-nyolcszáz) forint elsőfokú perköltséget köteles az alperesnek megfizetni; a fellebbezett rendelkezést egyebekben helybenhagyja.

A felperesek személyenként 11 880 (tizenegyezer-nyolcszáznyolcvan) forint általános forgalmi adót tartalmazó 55 880 (ötvenötezer-nyolcszáznyolcvan) forint fellebbezési költséget kötelesek 15 nap alatt az alperesnek megfizetni.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A **Ny., D. Gy.** út 46. szám alatti lakóházas ingatlan az I. és a II. rendű felperes, a szomszédos, 48. szám alatti lakóházas ingatlan a III. rendű felperes tulajdona. A telkek

végében húzódó T alakú árok ingatlan szára benyúlik a felperesek ingatlanai közé, az utcai közterületet a III. rendű felperes telkén zárt csővezetékben éri el.

A F.-T.-Vidéki Vízügyi Igazgatóság működési területén, a K. balparti öblözetében, ahol **Ny.** község is fekszik, 2010. december 11-től 2011. január 25-ig belvízvédelmi készültség volt. Az alperes által 2010. december 30-án elrendelt készültség folytán munkagéppel a felperesek ingatlanai között a vízelvezető árkot felbontották, amely azóta 50-60 méter hosszan nyitott.

Az I. és a II. rendű felperes kertjében a munkagépek 50 m² területen okoztak a terep rendezését követő 20 cm vastag humuszterítéssel és növénytelepítéssel helyreállítható károsodást. A III. rendű felperes telkén a zárt csapadékvíz-elvezető csatorna feletti kertrészen végzett földmunkával 70 m² területen okozott kár a vízóraakna és az oldalkerítés javításával, 19 vasbetonoszlop elhelyezésével, közöttük drótháló kifeszítésével, és a tereprendezést követő 20 cm vastag humuszterítéssel és növénytelepítéssel állítható helyre.

A felperesek a keresetükben az alperest az épületeikben okozott 6 800 000 forint kár és 595 575 forint helyreállítási költség megfizetésére kérték kötelezni. A módosított kereseti kérelmükben az alperest elsősorban a kertjeik, a kerítés, és a vízóraakna helyreállítására, másodsorban a helyreállítási költség megfizetésére, valamint személyenként 2 068 000 forint nem vagyoni kártérítés és 2010. december 30-ától késedelmi kamat megfizetésére kérték az alperest kötelezni. Arra hivatkoztak, hogy rokkantnyugdíjasok, személyi, vagyoni viszonyaikra tekintettel a helyreállítást megszervezni és kiviteleztetni nem tudják. Az alperes az udvarok tönkretételével, a rendeltetésszerű használatának az ellehetetlenítésével, a jogellenes állapot fenntartásával magánlaksértést valósított meg, megsértette az emberi méltóságukat.

Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását indítványozta.

Az elsőfokú bíróság az ítéletével az alperest arra kötelezte, hogy az I. és II. rendű felperesek ingatlanán 50 m² területen rendezett terepre 20 cm vastag humuszterítéssel és növénytelepítéssel állítsa helyre a kertet; a III. rendű felperes ingatlanán állítsa helyre a kertet 70 m² területen az előzőek szerint, a vízaknát, és az oldalkerítést 19 vasbetonoszlop felállításával, közöttük 27 m² (helyesen: 27 m) drótháló kihúzásával. Arra az esetre, ha az alperes a munkát nem végzi el, az egyetemlegesen jogosult I. és II. rendű felperesnek 76 150 forint, a III. rendű felperes részére 519 424 forint kártérítés és 2010. december 30-tól késedelmi kamat fizetésére kötelezte. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Kötelezte az alperest az egyetemlegesen jogosult felpereseknek 37 820 forint perköltség, a Gazdasági Hivatala külön felhívására 117 336 forint szakértői díj megfizetésére. Az I. és II. rendű felperest egyetemlegesen 200 000 forint, a III. rendű felperest 94 020 forint perköltség fizetésére kötelezte az alperes javára. Megállapította, hogy a 408 000 forint kereseti illeték és az 1 186 402 forint szakértői díj a felperesek teljes személyes költségmentessége és az alperes teljes személyes illetékmentessége folytán az állam terhén marad.

Az elsőfokú bíróság az ítéletének az indokolásában a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (továbbiakban: Ptk.) 339. §-ának (1), a 349. §-ának (1), a Pp. 164. §-ának (1) bekezdése, a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (továbbiakban: Ötv.) 8. §-ának (2) és (5) bekezdése, a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Vgtv.) 16. §-ának (1) bekezdése, a 6. §-a, a 16. §-a (4) bekezdésének b) pontja, az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII.20.) Korm. rendelet (a továbbiakban: OTÉK) 47. §-ának (8)-(10) bekezdései felhívásával úgy foglalt állást, hogy a kereset nagyjából alaptalan. Rámutatott arra, hogy a közhatalom gyakorlására feljogosított szerv államigazgatási jogkörben a szervező-, intézkedő tevékenysége során határozathozatallal, intézkedéssel, vagy ezek elmulasztásával okozhat kárt. A települési önkormányzat részéről helyi közszolgáltatásként a vízrendezés és a csapadékvíz elvezetés körében a tevékenység szervezése, végzése a közhatalom gyakorlása körében kifejtett szervező-intézkedő tevékenység, az ennek során bekövetkezett kár államigazgatási jogkörben okozott kár.

A felperesek által kezdeményezett előzetes bizonyítási eljárásban a Mátészalkai Városi Bíróság Pk.50.024/2011/2. sorszámú végzésével kirendelt szakértő igazságügyi szakértő véleményével szemben az okozatiság és a kár kérdésében a perben kirendelt **szakértő2** igazságügyi szakértő és az Igazságügyi Szakértői és Kutatói Intézetek Budapesti Műszaki Könyv és Adószakértői Intézet egybehangzó és egymást erősítő szakértői véleményeit ítélte aggálytalannak és fogadta el ítélezése alapjául.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a belvízvédelmi készültség során az alperes a nagyobb kár elhárítása érdekében ásott nyitott árkot, a beavatkozása szakszerű volt. A felperesek lakóépületeiben keletkezett károk nincsenek okozati összefüggésben a nyílt árok kialakításával. A belvízvédelmi beavatkozás miatt az I. és a II. rendű felperes ingatlanán az alperes által odavezényelt földmunkagép közlekedésével és munkájával okozati összefüggésben a kert művelt része sérült. A III. rendű felperes ingatlanán az árok nyitásával okozati összefüggésben sérült a vízóraakna, károsodott a kert és az oldalkerítés. Az elsőfokú bíróság a Ptk. 107. §-ának (1)-(3) bekezdése, a 108. §-ának (1) bekezdése felhívásával az alperest a csatorna kibontásával okozott kár helyreállítására kötelezte. Figyelemmel arra, hogy az alperes éveken át nem végezte el a munkát, úgy rendelkezett, hogy a helyreállítás elmaradása esetén köteles annak a költségét megfizetni a felperesek részére.

Az elsőfokú bíróság a személyiségi jogsértés miatt előterjesztett keresetet a Ptk. 75. §-ának (1) bekezdése, a 76. §-a, a 82. §-a, a 84. §-a (1) bekezdésének a)-e) pontjai, a Pp. 206. §-ának (1) és a 164. §-ának (1) bekezdése felhívásával, az Alkotmánybíróság 23/1990. (XI.31.) határozatában kifejtettekre hivatkozással nem találta alaposnak. Kiemelte, hogy az alapjogok a közösség vagy mások jogai, másik alapjog, alkotmányos érték védelmében törvénnyel korlátozhatóak. Az alkotmány által is nevesített, a magánlakás sérthetlenségéhez való alapjog az emberi méltósághoz való általános személyiségi jognak az egyik alkotóeleme. A magánszféra egyik jelentős összetevőjének a sérthetlenségét alapozza meg, a kívülállók bizonyos zavaró, beavatkozó, sértő megnyilvánulásaitól való mentességre és a mentesség állami védelmére jogosít. A

korlátozását jelenti az állam jogszabályokban rögzített élet és vagyonvédelmi kötelezettsége.

A bírói gyakorlat szerint a nem vagyoni kárért való felelősségre is alkalmazandó általános felelősségi szabály, a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése alapján a jogellenes magatartás, a személyhez fűződő jogok megsértésének igazolása a kártérítő felelősségnek csak az egyik feltétele. A személyhez fűződő jogában megsértett fél által bizonyított, nem vagyoni kárpótlást indokoló hátrány, és a kettő közötti közvetlen okozati összefüggés hiányában kárfelelősséget nem alapoz meg. Az alperes bizonyíthatja a felróhatósága hiányát is.

A felperesek által megjelölt jogsértő magatartás - az ingatlanaik között a csatorna szabaddá tétele és éveken át a helyreállítás elmaradása - kapcsán az elsőfokú bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy az alperes részéről a személyiségi jogsértést, a felróhatóságot, a kártérítési felelősséget egyaránt kizárja a jogszabályi felhatalmazás alapján szükséghelyzetben történt cselekvése, a jogszabályoknak megfelelő intézkedése. Személyiségvédelmi igényt az ingatlanok tulajdonosainak az emberi méltóságát is sértő jogszabálysértés alapozhatja meg. Azonban az alperes a felek között a jogvita jogerős lezárására alappal várhatott, bár a munkálatokat helyreállíthatta volna.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperesek nem igazoltak az alperes részéről jogellenességet, a hátrányuk bekövetkezését, és a kettő közötti közvetlen okozati összefüggést. Ezért nem állnak fenn a személyiségi jogi sérelemből eredő nem vagyoni kártérítési igénynek a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdésében meghatározott feltételei.

A perköltség viseléséről a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján arra figyelemmel határozott, hogy a költségmentes felperesek kisebb részben lettek pernyertesek és az alperes személyes illetékmentes.

A felperesek fellebbezési kérelme az elsőfokú ítélet nem vagyoni kártérítés iránti keresetüket elutasító rendelkezésének a megváltoztatására irányult, az alperest személyenként 2 068 000 forint megfizetésére kérték kötelezni. Indokaik szerint az elsőfokú bíróságnak vizsgálnia kellett volna a 2010. december 30-án kialakult, az udvaruk felásásából adódó helyzetnek a fenntartását is.

A szükséghelyzet a belvíz levonulását követően megszűnt. Az alperes az állapot fenntartásával, udvaruk rendeltetésszerű használatának a megakadályozásával, ellehetetlenítésével magánlaksértést valósított meg, súlyosan megsértette az emberi méltóságukat, amellyel okozati összefüggésben hátrányt okozott. A magánszférájukba történt durva beavatkozás miatt jelentősen és hosszan tartóan csökkent az életminőségük. Kiemelték a Ptk. Kommentárból azt, hogy a nem vagyoni hátrány megállapítása nem minden esetben igényli többlet-tényállás megállapítását, rendszerint már a személyiségi jog megsértéséből kitűnik, hogy a hátrány megállapítható-e. Nyugdíjasként anyagi keretük és megfelelő segítségük az eredeti állapot szakszerű helyreállítására nincs. Álláspontjuk szerint igazolt az alperes által okozott jogséremlük, a nem vagyoni hátrányuk és a kettő közötti okozati összefüggés.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet fellebbezéssel támadott rendelkezésének a helybenhagyását indítványozta.

A fellebbezés részben alapos.

Az ítélet tábla az elsőfokú ítélet fellebbezéssel nem támadott, az alperest az eredeti állapot helyreállítására, vagylagosan a költségének a megfizetésére kötelező rendelkezését nem érintette.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást - az előzetes és a perbeli szakértői bizonyítás során fogatosított helyszíni szemlék kapcsán tett szakértői megállapítások alapján - a következőkkel egészítette ki:

Nyitott árok a felperesek ingatlanain nem volt. A III. rendű felperes ingatlanán, az I. és a II. rendű felperesek felőli telekhatár közvetlen közelében húzódó zárt csapadékvíz-elvezető csatorna nyomvonalában 25 m hosszan kotrógéppel ásott nyílt árok jelenlegi mélysége 1,1 m, eredetileg 1,6 m. A kerítést részben eltávolították, részben rongálódott, a betonoszlopoknak csak a maradványai vannak. 27 méteren szükséges a telekhatáron a kerítés helyreállítása. A csatorna felett végzett földmunkák miatt díszcserjék, virágok lettek betemetve. A korábbi állapot cserjék, bokrok, fenyőfa, szőlőlugas, virágoskert, füves környezetet jelentett. Az árok mellett a kitermelt föld depóniája gazos, gyomos.

Az ítélet tábla a személyiségi jogsértés megítélése kapcsán az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a fenti kiegészítéssel fogadta el ítélezése alapjául, az elsőfokú bíróság fellebbezett döntésével nem értett egyet. A felperesek által a szükséghelyzet megszüntetése érdekében kialakított állapot fennmaradása miatt érvényesített nem vagyoni kárigény jogalapja, a magánlakás sérthetetlenségéhez való személyiségi joguk és emberi méltóságuk megsértése fennáll, a fellebbezés ebben a tekintetben alapos.

A fellebbezési eljárásban nem volt vitatott a felperesek ingatlanain a - Ptk. 107. §-ának (1) bekezdésében a kárkötelelem speciális eseteként körülírt - szükséghelyzet elhárítása érdekében cselekvő alperes beavatkozásának az indokoltsága, a fenyegető veszéllyel arányos volta, a jogellenesség hiánya. Az alperesnek a belvízvédelmi készség megszűnését követő időszakban tanúsított magatartása azonban már nem ítélt meg a szükséghelyzet speciális törvényi tényállása alapján.

A Vgtv. 17. §-a (7) bekezdésének f) pontja alapján a polgármester a belvíz-védekezéssel kapcsolatos államigazgatási feladat- és hatáskörében köteles megtenni a védekezéssel kapcsolatban keletkezett károk helyreállításhoz szükséges intézkedéseket is. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 1. §-ának (1) és (3) bekezdése alapján a közigazgatási hatóság az eljárása során köteles megtartani és másokkal is megtartatni a jogszabályok rendelkezéseit. Hatáskörét a jogszabályokban előírt célok megvalósítása érdekében gyakorolja, az ügyfél jogát és jogos érdekét csak a közérdek védelméhez szükséges mértékben korlátozza; a 4. §-ának (2) bekezdése alapján a közigazgatási hatóság felel a nem jogszabályszerű eljárással az ügyfélnek okozott kárért.

A Ptk. 75. §-ának (1) bekezdése általában védi a személyhez fűződő jogokat. E jogok abszolút szerkezetű jogok, amelyek harmadik személy zavaró, sértő megnyilvánulásával szemben biztosítanak védelmet olyan módon, hogy mások számára - nem nevesített - magatartásoktól való tartózkodás kötelezettségét írják elő és annak megsértéséhez a Ptk. 84. §-ának (1) bekezdésébe foglalt jogkövetkezményeket fűzik.

A személyiségi jogok „anyajoga”, az alapjogi katalógus élén álló, az Alkotmány 54. §-ának (1) bekezdésében és a Ptk. 76. §-ában minden ember veleszületett jogaként deklarált emberi méltóság védelme folytán a személy tág értelemben vett magánszférája, az ember nem vagyoni értékei védelmét biztosítani hivatott személyiségi jogok nyernek polgári jogi védelmet. Az egyén autonómiájának védelmére minden esetben felhívható emberi méltóság sérelmét okozza, ha a személyt emberi mivoltában megalázzák, méltatlan, vagy hátrányos helyzetbe hozzák. A magánszférát védi az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és az alapvető védelméről szóló Egyezmény 8. Cikkének 1. bekezdése és az 1976. évi 8. számú törvényerejű rendelettel kihirdetett Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya 17. Cikkének 1. bekezdése is.

Az Alkotmánybíróság - az elsőfokú bíróság által is felhívott - értelmezésében az alapjogi védelmet élvező magánszférához, „a magánlakás sérthetetlenségéhez való alapjog az emberi méltósághoz való jog, mint általános személyiségi jog alkotó elemeinek egyik, az Alkotmány által nevesítetten biztosított alakzata, amely a magánszféra egyik jelentős összetevőjének sérthetetlenségét alapozza meg.” A magánlakás a magánszféra legszorosabban vett tartománya, az egyéni autonómia kiteljesedésének biztosít terepet. Ennek a térbeli szférának a védelme éppen azért nem relativizálható, mert az alapjogi védelem - az emberi méltósághoz való jogból következően - nem önmagában a helyszínt, hanem az embert védi. A magánlakás sérthetetlenségéhez való jog az emberi méltósághoz való jog meghatározott szempontú konkretizálása (44/2004. (XI.23.), 1115/B/1995., 2/2007. (I. 24.) AB határozatok).

Az Alkotmány 59. §-ának (1) bekezdésében mindenkit megilletően a magánlakás sérthetetlenségéhez való jog, a Ptk. 82. §-ában a magánlakáshoz fűződő jog védelmének a deklarálása polgári jogi védelmet, oltalmat biztosít minden olyan eljárással, magatartással szemben, amely a magánszemélyt a kialakított életvitelében, az azt biztosító tartózkodási helyének a használatában zavarja, akadályozza. A védelem szempontjából családi házas ingatlan esetén lakásnak minősül nem csupán a lakóépület, hanem a rendeltetésszerű használatához hozzátartozó helyiségek és bekerített helyek is. Ez az az autonóm szféra, ahol a lakás használója autonóm módon, mástól nem zavartatva határozhatja meg az életfeltételei kialakításának, gyakorlásának rendjét. A magánélet sérelme, a magánlakásnak, mint a természetes személy magánszférája egyik jelentős elemének a sérthetetlenségéhez fűződő jog megsértése állapítható meg abban az esetben, ha a jogosult terhére bárki más az ingatlan használatát valamilyen formában megakadályozza vagy korlátozza, jogellenesen megzavarja a jogosult magánszféráját [Legfelsőbb Bíróság LB-H-PJ-2011-383. Pfv.IV.20.309/2011/3., LB-H-PJ-2011-478. Pfv.IV.21.288/2011/4., LB-H-PJ-2010-19. Pfv.IV.21.304/2009/7.].

Az, hogy a felperesek telkein nem volt árok, megfelelt az OTÉK 47. §-ának (10) bekezdésében foglalt rendelkezéseknek, miszerint a telekről csapadékvizet a közterületi nyílt vízelvezető árokba csak zártszelvényű vezetékben szabad kivezetni. A polgármester az alperesnek betudható jogsértést azzal követte el, hogy elmulasztotta a Vgtv. 17. §-a (7) bekezdésének f) pontjában írt kötelezettségét, a szükséghelyzet megszűnését követően nem intézkedett a felperesek ingatlanán a jogszerű állapot, a belvízvédekezéssel keletkezett károk, az eredeti lakókörnyezet helyreállításáról.

A szükséghelyzet megszüntetése érdekében a hatósági beavatkozás túrésére kötelezett felperesek az ingatlanuk igénybevétele úgy szenvedték el, hogy a belvíz az ingatlanukat közvetlenül nem érintette (47. szakvélemény). A szükséghelyzet megszűnését követően is fennmaradt a kiszolgáltatott helyzetük azzal, hogy jogszerűen fennmaradt a magánszférájukat sértő, számukra méltánytalan és hátrányos helyzet.

A 2010. december óta fennálló állapot miatt - az elsőfokú bíróság álláspontjával ellentétben - a felperesek magánlakásuk sérthetetlenségéhez fűződő személyiségi joga és az emberi méltóságuk megsértése megállapítható volt.

Helyesen mutatott rá arra az elsőfokú bíróság, hogy a sérelmet szenvedett személy a jogsértés ténye miatt abban az esetben, ha a jogsértés nem vagyoni hátrányt okozott, a Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontjában megfogalmazott adhéziós szabály folytán kártérítést a polgári jogi felelősség Ptk. 339-360. §-aiban foglalt általános szabályai szerint követelhet. A Ptk. 339. §-ának (1) és a 355. §-ának (1) és (4) bekezdései bekezdése értelmében, valamint a bizonyítás főszabálya szerint a perbeli esetben a nem vagyoni kártérítés iránti igény akkor lehetett alapos, ha a felpereseknél igazolt a jogsértés tényén túl az alperes jogsértő magatartásával releváns okozati összefüggésben a csak nem vagyoni kártérítéssel kompenzálható hátrány keletkezése is.

Tévesen jutott azonban az elsőfokú bíróság arra a jogkövetkeztetésre, hogy az alperes jogsértésével releváns ok-okozati összefüggésben ilyen hátrány bekövetkezése nem volt megállapítható. A bírói gyakorlat szerint ugyanis a nem vagyoni hátrány bekövetkezését a bíróság a Pp. 163. §-ának (3) bekezdése alapján köztudomású tényként is megállapíthatja.

Az ítélet tábla szerint a perbeli esetben is külön bizonyítás nélkül, a köztudomás alapján lehetett megállapítani azt, hogy a sérelmet szenvedett felperesek az alperes által elkövetett jogsértéssel közvetlenül összefüggésben nem vagyoni kárpótlást megalapozó immateriális hátrányt szenvedtek, ezért a nem vagyoni kártérítésre irányuló igényük alapos.

A nem vagyoni kár bekövetkeztének köztudomáson alapuló vizsgálata a perbeli esetben arra a kérdésre adott igenlő választ, hogy a személyhez fűződő jog megsértése nyomán keletkezett-e a felpereseknél valamilyen pótolandó hiány. A jogsértés eredményeként ugyanis sérelmet szenvedett a magánszférájuk integritása, a sérthetetlenségéhez fűződő joguk, a magánéletük zavartalansága. Megállapítható a jogellenes zavarásuk, akadályozásuk családi házas ingatlanuk rendeltetésszerű használatában, ezáltal a kedvezőtlen változás a korábban kialakított életfeltételeikben, életvitelükben.

A felperesek nem vagyoni kárigénye az alperes ugyanazon jogsértésével összefüggésben a fenti, azonos természetű és a hatásában, súlyában is hasonló immateriális hátrányokon

alapult. Az ítéletablának a Ptk. 355. § (4) bekezdése szerint ezeket a hátrányokat kellett nem vagyoni kártérítés nyújtásával hozzávetőlegesen kompenzálnia, reparálnia.

A nem vagyoni kártérítés intézménye speciális a kárfelelősség körén belül, ugyanis nem azonos nemű az okozott sérelemmel: a nem vagyoni sérelem más nemű - vagyoni természetű - orvoslását jelenti, ebből fakadóan az elszenvedett kárt, a kártérítés mértékét egzakt módon bizonyítani nem lehet. Az ítéletábla objektív mérce hiányában a nem vagyoni kártérítés mértékét mérlegeléssel, személyenként azonos összegben, 300 000 forintban határozta meg. A személyhez fűződő jog sérelmén alapuló anyagi jogi igénynek a házaspár I-II. rendű felperes nem egyetemleges jogosultja.

A Ptk. 355. §-ában foglalt rendelkezések - és ehhez kapcsolódóan a Ptk. 360. §-ának (1) és (2) bekezdésében, valamint a 301. §-ában írt szabályok - azt a célt szolgálják, hogy a károsult olyan helyzetbe kerüljön, mint ha a károsodása nem következett volna be. Arra figyelemmel, hogy az alperes marasztalásához a mulasztása folytán a jelenleg is fennálló, tartós jogsértő állapot vezetett, az ítéletábla a határozata meghozatalakor fennálló értékviszonyokat vette alapul, és mellőzte a nem vagyoni kártérítés után az alperes késedelmi kamatfizetésre kötelezését.

Itt mutat rá az ítéletábla arra, hogy az alperes a felelősség alól a perbeli jogvita folyamatban létre tekintettel nem mentesülhetett. A jogsértés bizonyítása a perben az igényt érvényesítő felpereseket terhelte. Az általuk kezdeményezett előzetes bizonyítás, az annak során fogatosított szakértői helyszíni szemle a jogsértő állapot rögzítését is célozta. Alkalmos eszköze volt annak, hogy az állapot változása folytán később sikertelen bizonyítás ne akadályozza az igényük érvényesítését. Mindemellett számtalan technikai megoldás biztosítja egy adott időpontbeli állapot rögzítését.

Az ítéletábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett, a felperesek nem vagyoni kárigényét elutasító rendelkezését a fenti indokolással a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta. Ennek folytán változott a felperesek és az alperes pervesztességének, illetve pernyertességének aránya is.

Itt jegyzi meg az ítéletábla, hogy részleges pernyertesség esetén a felek egymás javára perköltségben történő marasztalását a bíróságnak kerülnie kell. A kölcsönös végrehajtás megelőzése, a végrehajtható követelés egyértelmű meghatározása érdekében a fizetésre köteles felet és az általa fizetendő perköltséget a kölcsönösen fizetendő összegek beszámításával kell a rendelkező részben meghatározni. A felek jogi képviselével felmerült ügyvédi munkadíjat a nagyjórészt pernyertes fél javára és a tiszta pernyertessége alapulvételével kell megállapítani.

Az elsőfokú eljárásban a pertárgy értéke a felperesek által egyidejűleg érvényesített legmagasabb, 7 395 575 forint követeléshez képest az ítéletábla határozata folytán is a nagyjórészt pernyertes alperes javára a tiszta pernyertessége alapulvételével a felperesek kötelesek ügyvédi munkadíjat fizetni: a 14 % erejéig pernyertes, 86 %-ban pervesztes I. és a II. rendű felperes személyenként 85 000 forint, a 22 950 forint általános forgalmi adó felszámításával 107 950 forint, a 33 % erejéig pernyertes, 67 %-ban

pervesztes III. rendű felperes 40 000 forint, a 10 800 forint általános forgalmi adó felszámításával 50 800 forint ügyvédi munkadíjat köteles az alperesnek megfizetni.

Az ítélet tábla helyben hagyta az elsőfokú ítéletnek a 300 000 forint nem vagyoni kártérítést meghaladóan a keresetet elutasító, az alperest az állam által előlegezett szakértői díj megtérítésére kötelező, a kereseti illeték és 1 186 402 forint szakértői díj állam által viselésére vonatkozó rendelkezését. A másodfokú döntés nem indokolta eltérő határozat hozatalát a nagyobb részben a felperesek épületeiben okozott kárnak teljes egészében az alperes javára eldőlt bizonyításával felmerült szakértői költségek viselése kérdésében.

A másodfokú eljárásban a pertárgy értéke felperesenként 2 068 000 forint. A nagyobb részt a másodfokú eljárásban is pervesztes felperesek - a Pp. 81. §-ának (1) bekezdésére figyelemmel - fellebbezési költségként személyenként a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a) pontja és (5) bekezdése szerint meghatározott 44 000 forint, a 4/A. § (1) bekezdése alapján 11 880 forint általános forgalmi adó felszámításával 55 880 forint ügyvédi munkadíjat kötelesek az alperesnek megfizetni.

A fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és a 14. §-a alapján az állam viseli.

D e b r e c e n, 2015. szeptember 24.

Dr. Csiki Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Kocsis Ottilia s.k. előadó bíró, Dr. Veszprémy Zoltán s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -